

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

Katedra Polgári Társulás

KATEDRA-VERSENY

A Katedra-versenyek az oktatási minisztérium által akkreditált és támogatott versenyek.
További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedrapolgaritarsulas@gmail.com

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, 945 01 Komárno, Rákócziho 36/34, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

II. forduló

Beküldési határidő: 2024. november 22.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: II.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	Regisztrációs kód:

A 2. fordulóban Vámbéry Ármin életével, munkásságával és utazásaival kapcsolatos feladatok sikeres megoldásához a *Küzdelmeim* című művét ajánlom irodalomként. A keleti világ öltözködésével kapcsolatos feladat megoldásában a *Keleti életképek* „Ruhák és ékszerek” fejezete lesz segítségetekre. A Csallóközhöz és Afganisztánhoz kapcsolódó feladatok megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai ajánlottak. A Vámbéry Ármin Földrajzverseny honlapjának „Segédanyagok” menüje szintén hasznos forrásanyagokat kínál a feladatok megoldásához.

1) Hibajavító

Keressétek és jelöljétek meg, majd javítsátok ki a hibákat Vámbéry Ármin fiatalkorával kapcsolatos szövegrészben! Dolgozzatok figyelmesen, mert a hibás javításért pontlevonás jár! (15+15 = 30 pont)

Vámbéry Ármin nem tudta saját születésének pontos időpontját, mert azt édesanyja nem akarta neki elárulni. Családja a bajorországi Bamberg városából származik. Onnan nagyapja költözött Magyarország területére, aki itt családnevét Bambergerre változtatta. Szülei Nagymihályon éltek születésének idején. Édesapja halála után édesanyja már nem házasodott újra, két gyermekével Dunaszerdahelyre költözött és itt próbált szerencsét. Előbb kocsmároskodással, majd piócakereskedéssel tartotta fenn magát a család. A piócaikat a gyermek Vámbéry Ármin egyáltalán nem kedvelte. A piócakereskedés akkoriban kifizetődő foglalkozás volt, és a család minden nélkülözés nélkül élte életét. A fiúnak a hároméves korában megbénult bal lábán kívül sok betegsége nem volt, de a lábát édesanyja nem engedte orvosoltatni. Vámbéry Ármin nagyon nehezen tanult, de annál szorgalmasabb volt. Nyolc éves koráig héber, magyar és német nyelvet tanult. Tanítója unszolására a vallásos zsidó tanulmányok mellett a világi tudományokat is tanulni kezdte. A dunaszerdahelyi zsidóság jómódban élt, a város tele volt kondégnácsoz házzal. Az istentiszteletek kezdetét harang helyett csengettyűkkel jelezték. A közösségben nem tartották őt istenfélő gyermeknek. A protestáns hitközség elemi iskolájában földrajzot, természetrajzot, vallási nevelést és latint is tanult. Hogy némi pénzt keressen a családnak és későbbi terveihez, Nyéken vállalt tanítószkodást nyolc hónapra a kocsmáros Móric nevű fiával.

2) Útra kelni

Válaszoljatok a következő kérdésekre, melyek Vámbéry Ármin első útjával, illetve annak előkészületeivel kapcsolatosak! (14 pont)

a) Hol (melyik városban) forgatta már fejében a napkeleti utazás gondolatát?

b) Ballagi Mór és Kemény Zsigmond ajánlására ki vette pártfogása alá Vámbéry Ármint?

c) Pártfogója milyen nyelveken tette elsőként próbára Vámbéry Ármint?

d) Ki volt a finn-magyar rokonság első nagy szószólója, Vámbéry Ármin jóságos bátorítója, hű tanácsadója?

e) Ki írta alá az útlevelét, amivel elindulhatott Konstantinápolyba?

f) Budapestről a Dunán melyik mai romániai városba hajózott elsőként?

g) Konstantinápoly melyik részének szemközt vetettek horgonyt a tengerjáró hajóval és szállt partra bárkával Vámbéry Ármin?

h) Mikor indul első keleti útjára Vámbéry Ármin a mai Budapestről (év és hónap)?

i) Isztambuli tartózkodása alatt kinél kapott lehetőséget házitanítói állásra?

j) Milyen nevet kapott itt, ami aztán keleti utazásai során hivatalossá vált? Mit jelent ez a név magyar fordításban?

3) Keressétek a címeket!

Az alább kilenc eredeti Vámbéry-mű címét olvashatjátok kilenc „álcímbe” elrejtve. Rakjatok köztük rendet, és keressétek meg az eredeti művek címeit! Azonban maradnak felesleges szavak, melyeket helyes sorrendben összeillesztve Vámbéry Ármin egyik idézetét olvashatjátok. Melyik ez? (10 pont)

*A teljes Keleti utazás
Közép-ázsiai Küzdelmeim és vándorlásaim jelszava
Életképek Keleten: tehát a szigorú Nyugat és kultúrája
Ez a keleti magyarság gyarapodása
Török tárgyilagosság és valóság
Oroszok a nyelvről
Magyarság Perzsiában
Élményeim keletkezése
Munkámnak bölcsőjénél*

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

Az idézet: _____

4) Fordítsatok!

A következőkben a keleti világ öltözködési szokásairól olvashattok. Hogy érthető szöveget kapjatok, fordítsatok magyarra, magyarázzátok meg a dőlt betűs szavakat! (13 pont)

Keleten a *mollák* és *esznafok* előszeretettel divatoznak világos színű bő *salvárokban*. Az alsóbb osztályok képviselői különféle színű, tarka *sáwlokkal* díszítik öltözetüket. A férfiak a felsőtestüket vagy selyemből szőtt *entáriveral* vagy *haririval* fedik el, ami fölött *szetrit* illik viselni. Egyes területeken a szetrit az *aba* helyettesíti. Fejükön a fiatalok a turbánnal ellentétben *fezt* viselnek. A női viselet eléggé kellemetlen lehet, ugyanis néhány keleti nép nem elégszik meg a *jasmak* viselésével. Ott *csadir* (*csador*) a szokásos női viselet, melynek *rubend* részén alig szűrődik be kevés a napfényből – természetesen a női arcból is pont ugyanilyen csekély rész látszódik ki. A kellemetlenséget növeli a *feredse* viselete is.

5) Országoló

Készítsétek el Afganisztán természetföldrajzi térképét, melyen feltüntetitek az alább felsorolt domborzati és vízrajzi elemeket, valamint a szomszédos országok határszakaszait és az országok neveit! Ne feledkezzetek meg a térképészeti elemekről sem! (20+5 = 25 pont)

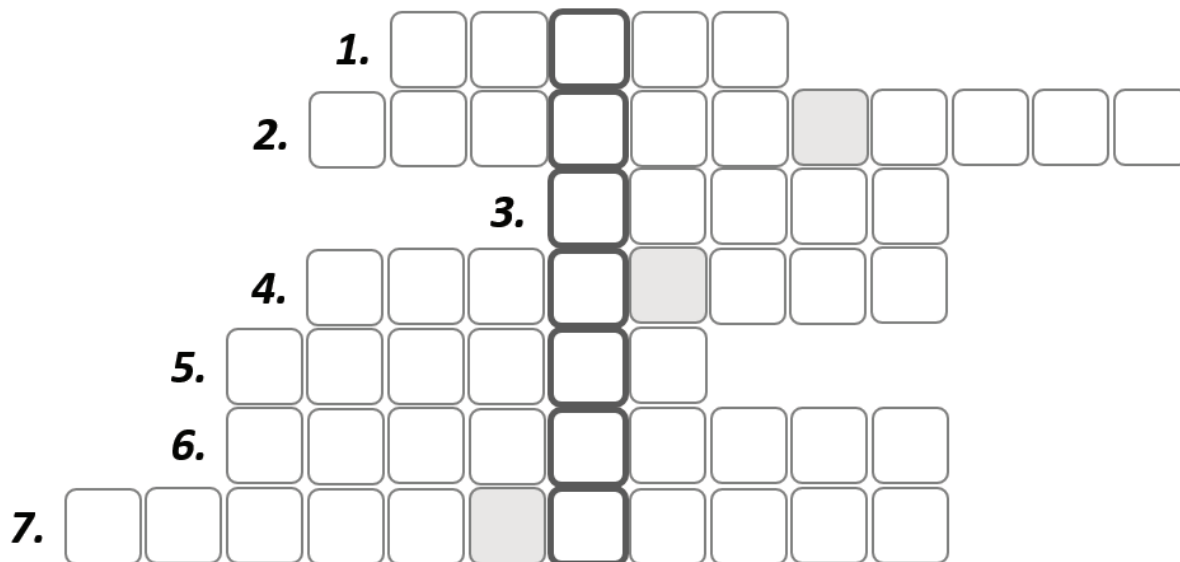
Domborzat: *Hindukus, Pamír, Szaféd-Kah (Sefid Kuh), Kuhe Babá (Kuh-e Babá), Vahan-hegység, Dasht-e Margo (Dasti-Margo), Rigesztán, az ország legmagasabb pontja*

Vízrajz: *Amu-darja, Hari, Helmand, Faráh, Hari-rud (Itari-rud)*

6) Keresztrejtvény

Töltsétek ki a keresztrejtvény vízszintes sorait az alábbi meghatározások alapján, melyek a Csallóköz élővilágára vonatkoznak! A vastagon keretezett mezők által adott megfejtésben szereplő élőlényt jellemezzétek pár mondatban, valamint mutassatok rá arra is, miért fontos ezen élőlény védelme! A keresztrejtvényben a kétjegyű mássalhangzók betűi külön-külön mezőbe írandók! (10 pont)

1. A Csallóköz eredeti vegetációjának egyik jellegzetes fafajtája
2. A folyópartok jellegzetes vegetációja (növényzete)
3. A térség legnagyobb testű madara
4. A területen jellegzetes halfauna védett, kihalás szélén álló, a dunamenti terület endemikus faja
5. A Duna második legnagyobb termetű halfaja a viza után
6. A területről a fekete harkály szorította ki, de a 90-es évektől újra jegyzik előfordulását
7. Csallóköz egyik legértékesebb hullója, mely gyakran okoz riadalmat az emberek körében.

Megfejtés: _____

Jellemzés: _____

Védelmének oka: _____